

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 6 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามไว้ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับบุคลากรที่ร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีศักยภาพทางสังคม คือ ครู ซึ่งวิชาชีพครูเป็นการให้บริการทางการศึกษาโดยการอบรมสั่งสอนบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ และอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีจรรยาบรรณในการควบคุมความประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นครู เพื่อให้เกิดเอกลักษณ์ อุดมการณ์ วินัย คุณธรรมแห่งชีวิต นอกจากนี้ยังถือเป็นการสร้างศรัทธาและความเชื่อถือให้เกิดแก่วิชาชีพครูและสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้กำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2548 เพื่อเป็นกรอบแนวการปฏิบัติสำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพครู

โรงเรียน จัดเป็นสถาบันของสังคมที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาหรือให้การอบรมสั่งสอน และพัฒนาเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข เกื้อหนุนต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน (ประเวศ วะสี, 2541, หน้า 11) การจัดการเรียนการสอน ครูเป็นผู้มีบทบาท และมีความสำคัญยิ่งในฐานะเป็นผู้ให้การศึกษานองชาติ ครู คือ ผู้กำหนดอนาคตของชาติ ชาติใดก็ตามที่ได้ครูเป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนเก่ง เป็นคนเสียสละ ตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ของนักเรียน ในชาตินั้นจะได้พลเมืองที่เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ และมีความสามารถในการแข่งขันกับทุกประเทศในโลกได้ ดังนั้น ในการพัฒนาการศึกษาจะขาดครูเสียไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียน และถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงใดก็ตาม แต่ครูก็ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอน เรายังต้องการได้ครูที่เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนทั้งในเรื่องความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพ เป็นครูที่สามารถยกระดับสติปัญญาหรือวิญญานมนุษย์ให้สูงขึ้นได้ (รุ่ง แก้วแดง, 2540, หน้า 134 - 135) ครูจึงเปรียบเหมือน “เมล็ดพันธุ์แห่งความดี” เมื่อตกอยู่ ณ ที่ใด ความดีย่อมงอกงามขึ้นโดยรอบ (ประเวศ วะสี, 2541, หน้า 13)

ปัจจุบันสังคมไทยได้เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุและจิตใจมีผลทำให้วิถีในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อถึงบทบาทและความประพฤติของครู ทำให้ครูจำนวนไม่น้อยปฏิบัติตนไม่สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่กำหนดไว้ (สุทธิวรรณ เขี่ยมสำอาง, 2542, หน้า 171) คือ ครูปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับความเป็นครู และมีการกระทำ ความผิดทางวินัยเพิ่มขึ้น เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน และกระทำผิดในเรื่องชู้สาว ดังนั้น ความประพฤติของครูเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดที่ต้องรีบเร่งพัฒนาให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม เพราะครูเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ อบรมศีลธรรมจรรยาแก่ลูกศิษย์ ครูจึงจำเป็นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์ ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ กิริยา มารยาท อหิยาศัยใจคอ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเป็นผู้มีน้ำใจดีงาม เพื่อเป็นการปลูกฝังสิ่งที่ดี ๆ ทั้งหมดให้ลูกศิษย์

สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สสำรวจความคิดเห็นของครู อาจารย์ และ ผู้ปกครองทั่วประเทศที่มีต่อชาวอาจารย์โรงเรียนเอกชนใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลงโทษนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่1 อย่างรุนแรง จำนวน 1,791 คน (ครู 459 คน ผู้ปกครอง 1,332 คน) ระหว่างวันที่ 27-29 กันยายน 2552 พบว่าร้อยละ 37.84 เห็นว่าเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ ไม่สมควรทำอย่างยิ่ง รองลงมาคือ ไม่มีจรรยาบรรณความเป็นครู ขาดสติ ไม่รู้จักการควบคุมอารมณ์ ไม่มีความอดทนอดกลั้น ส่วนความเชื่อมั่นที่มีต่อครู ในปัจจุบัน ร้อยละ 67.05 ลดลง เพราะเชื่อว่าน่าจะมีครูที่มีพฤติกรรมแบบนี้อีกแต่ไม่ได้เป็นข่าว ขาดจิตสำนึกและไม่มีความเป็นครูที่แท้จริง ร้อยละ 29.85 ยังมั่นใจในโรงเรียนที่ลูกหลานเรียนอยู่ว่ามีการดูแลอย่างดี, ร้อยละ 3.10 เชื่อมั่นมากขึ้น เพราะยังมีข่าวลักษณะนี้ออกมายังเป็นการกระตุ้นให้ครูต้องปฏิบัติหน้าที่ ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อรักษาภาพลักษณ์ สำหรับแนวทางแก้ไขเพื่อไม่ให้ เหตุการณ์ครูทำร้ายนักเรียนเกิดขึ้นอีกร้อยละ 32.97 ระบุว่า ควรอบรมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในความเป็นครู รองลงมาคือ มีมาตรการ และการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรง คัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นครูอย่างดี ต้องควบคุม ดูแลทั้งพฤติกรรม ของเด็กและครูและผู้บริหารต้องสอดส่องดูแลเอาใจใส่มากขึ้น (สำนักข่าวไทย, 2552)

จากสภาพดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันรัฐมุ่งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจะ สร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เป็นคนทั้งเก่งและดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข บุคลากรที่สำคัญที่จะ สร้างเยาวชนเหล่านั้นคือ ครู นั่นเอง สังคมต้องการครูที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่างแก่เยาวชนและผู้คน ทั่วไป และเป็นปฐพีบุคคลอย่างแท้จริง แต่ในความเป็นจริงสังคมมีคนเก่งมากมายแต่ในส่วหนึ่ง คนเก่งเหล่านั้นขาดคุณธรรมและเป็นผู้ประพฤติชั่วเองและเอาเปรียบสังคม ครูก็เช่นเดียวกัน เมื่อมี ครูดี ครูที่ประพฤติไม่เหมาะสมยอมมีและกันไปในสังคม ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครู ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นประโยชน์สำหรับข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่จะปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครู ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมต่อไป
2. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในการวางแผนแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครู ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครู ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 3,571 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 351 คน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 351 คน ได้มาจาก 117 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นในแต่ละชั้นใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของแต่ละอำเภอ โดยผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน

ตาราง 1 แสดงข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
วัดโบสถ์	29	18	54
พรหมพิราม	56	36	108
นครไทย	64	42	126
ชาติตระการ	32	21	63
รวมทั้งสิ้น	181	117	351

3. ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า คือ การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครู ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 3.1 ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง
- 3.2 ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- 3.3 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- 3.4 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- 3.5 ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

4. จรรยาบรรณครู หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสม แสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพครู เป็นแบบแผนพฤติกรรมที่ครูควรยึดถือปฏิบัติตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ทั้ง 5 ด้าน คือ

4.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง หมายถึง การมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ

4.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

4.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมายถึง ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ไม่กระทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ ให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

4.5 จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข